ЎзКУФИКнинг 2021 йил
"19" мартдаги 2-37,01-сон қарорига
илова №1

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимида жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш тартиби тўғрисидаги НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизими ташкилотларида (кейинги ўринларда касаба уюшмалари ташкилотлари деб аталади) жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари (кейинги ўринларда мурожаат деб аталади) билан ишлаш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомнинг амал қилиши:

кўриб чиқиш тартиби маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги, фуқаролик процессуал, жиноят-процессуал, жиноят-ижроия, хўжалик процессуал қонун ҳужжатлари ва бошқа қонунлар билан белгиланган мурожаатларга;

кўриб чиқиш тартиби Федерация органлари қарорлари билан белгиланган бошқа мурожаатларга;

касаба уюшмалари ташкилотларининг, шунингдек улар таркибий бўлинмаларининг ўзаро ёзишмаларига нисбатан татбиқ этилмайди.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

ариза — ҳуқуқларни, эркинликларни ва қонуний манфаатларни амалга оширишда ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги илтимос баён этилган мурожаат;

таклиф — давлат ва жамият, шу жумладан касаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштиришга доир тавсияларни ўз ичига олган мурожаат;

шикоят — бузилган ҳуқуқларни, эркинликларни тиклаш ва қонуний манфаатларни ҳимоя қилиш тўғрисидаги талаб баён этилган мурожаат;

аноним мурожаат — жисмоний шахснинг фамилияси (исми, отасининг исми), унинг яшаш ёки иш жойи тўғрисидаги маълумотлар ёки юридик шахснинг тўлиқ номи, унинг жойлашган жойи (почта манзили) тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилмаган ёхуд улар ҳақида ёлғон маълумотлар кўрсатилган, шунингдек имзо (электрон рақамли имзо) билан тасдиқланмаган мурожаат;

мурожаатнинг дубликати — айнан бир жисмоний ёки юридик шахснинг мурожаати нусхаси;

такрорий мурожаат — аввалги мурожаат бўйича қабул қилинган қарор юзасидан шикоят қилинган ёки бошқача тарзда норозилик билдирилган, шунингдек, агар такрорий мурожаат келиб тушган пайтда кўриб чиқишнинг мазкур Низом ва қонун ҳужжатларида белгиланган муддати тугаган бўлса, аввалги мурожаат ўз вақтида кўриб чиқилмаганлиги ҳақида хабар қилинган, аввалги мурожаатда кўтарилган масалаларни ўз ичига олган , айнан бир жисмоний ёки юридик шахсдан келиб тушган мурожаат;

оммавий қабул - раҳбарнинг ёки бу борада ваколат берилган мансабдор шахснинг жисмоний ва юридик шахсларнинг вакиллари билан оммавий учрашувларида мурожаатларни қабул қилишга доир ҳаракати;

электрон мурожаат — электрон рақамли имзо билан тасдиқланган ва электрон ҳужжатнинг уни идентификация қилиш имконини берадиган бошқа реквизитларига эга бўлган электрон ҳужжат шаклидаги мурожаат.

4. Оғзаки ёки ёзма ёхуд электрон шаклда берилган, давлат тили ва бошқа тилда берилган мурожаатлар бир хил аҳамиятга эга.

Касаба уюшмаларининг расмий веб-сайти, электрон почта, Телеграмм тармоғи ёки бошқа ижтимоий тармоқлар орқали келиб тушган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг виртуал қабулхонаси орқали келиб тушган мурожаатлар электрон мурожаатлар тарзида қайд этилади ва ушбу Низомда белгиланган тартибда кўриб чиқилади.

5. Мурожаатлар ариза, таклиф ва шикоятлар тарзида бўлиши мумкин.

Жисмоний ва юридик шахслар якка тартибда ёки жамоа бўлиб мурожаат этишлари мумкин.

6. Жисмоний шахснинг мурожаатида унинг фамилияси (исми, отасининг исми), яшаш ёки иш жойи тўғрисидаги, юридик шахснинг мурожаатида юридик шахснинг тўлиқ номи, унинг жойлашган жойи (почта манзили) тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилган ва мурожаатнинг моҳияти баён этилган бўлиши керак.

Ёзма мурожаат мурожаат қилувчи жисмоний шахснинг имзоси ёки мурожаат қилувчи юридик шахс раҳбарининг ёхуд ваколатли шахсининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши лозим. Жисмоний шахснинг ёзма мурожаатини мурожаат қилувчининг имзоси билан тасдиқлаш имкони бўлмаган тақдирда, бу мурожаат уни ёзиб берган шахснинг имзоси билан тасдиқланиб, унинг фамилияси (исми, отасининг исми) ҳам қўшимча равишда ёзиб қўйилиши керак.

7. Жисмоний шахс ва юридик шахсларнинг вакиллари орқали берилган мурожаатларга уларнинг ваколатларини тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилинади.

8. Мурожаатларни бериш муддатлари, қоидага кўра, белгиланмайди. Қонун ҳужжатларида назарда тутилган асосларга кўра, тегишли ваколатли органларига мурожаатни бериш муддати белгиланиши мумкин.

Бўйсунув тартибида юқори касаба уюшмаси ташкилоти жисмоний ёки юридик шахснинг ҳуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини бузувчи ҳаракат (ҳаракатсизлик) содир этилганлиги ёхуд қарор қабул қилинганлиги маълум бўлган пайтдан эътиборан узоғи билан бир йилдан кечиктирмай берилган аризаси ёки шикоятини кўриб чиқади.

Ариза ёки шикоят беришнинг узрли сабабларга кўра ўтказиб юборилган муддати аризани ёки шикоятни кўриб чиқувчи касаба уюшмаси ташкилоти томонидан тикланиши мумкин.

9. Мурожаатлар билан ишлаш тизимини такомиллаштириш, шунингдек ариза, шикоят ва таклиф мазмунига эга бўлмаган мурожаатлар юзасидан тезкор маслаҳат хизматини тақдим этиш мақсадида касаба уюшмаси ташкилотида “ишонч телефони” жорий этилиши мумкин.

Касаба уюшмаларининг “ишонч телефони”га келиб тушган ўрганиш талаб этиладиган ариза, шикоят ва таклифлар “Ишонч телефони” сифатида мазкур

Низомда белгиланган тартибда қайд этилади, ушбу Низомнинг 1-иловасидаги шакл бўйича рўйхатга олинади ва кўриб чиқилади.

Касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари томонидан "ишонч телефони" фаолиятига масъул шахс тайинланиши ёки навбатчилик тизими жорий этилиши мумкин.

10. Оммавий ахборот воситалари таҳририятларидан келиб тушган мурожаатлар ушбу Низомда назарда тутилган тартибда ва муддатларда кўриб чиқилади.

11. Вояга етмаган шахслар ўз ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларига риоя этилиши масалалари юзасидан ушбу Низомда белгиланган тартибда мустақил равишда мурожаат беришга ҳақли. Вояга етмаган шахснинг мурожаатларини кўриб чиқиш унинг қонуний вакиллари, шунингдек васийлик ва ҳомийлик органлари иштирокида амалга оширилиши мумкин. Вояга етмаган шахслар тўлиқ муомала лаёқатига эга бўлмаганлиги сабабли уларнинг мурожаатларини кўриб чиқмасдан қолдиришга йўл қўйилмайди.

II. Мурожаатларни кўриб чиқиш тартиби

12. Касаба уюшмаларида мурожаатларни қабул қилиш, рўйхатга олиш ва кўриб чиқиш учун юбориш, шунингдек унинг кўриб чиқилишини назорат қилиш касаба уюшмаларининг мехнат инспекцияси томонидан амалга оширилади.

13. Электрон мурожаатлар тушган кунида қоғозга босиб чиқарилиши, иш вақти тамом бўлгандан кейин тушган тақдирда эса — навбатдаги иш кунида қоғозга босиб чиқарилиши керак.

14. Мурожаатлар онлайн дастур(http://murojaat2.kasaba.uz)га шакл бўйича рўйхатга олинади.

Мурожаатлар "номенклатура бўйича мурожаат индекси/рўйхатга олиш дафтаридаги тартиб рақами-йил" шаклида қайд рақами берилади (мисол: 11/89-2015).

Қайд этиш штампида касаба уюшмаси ташкилотининг расмий номи (агар расмий номи узун бўлса умумқабул қилинган қисқартирилган ном ёки қисқартма), мурожаатнинг келиб тушган санаси ва қайд рақами кўрсатилади.

Мурожаатларнинг тартиб ва қайд рақамлари ҳар йил бошидан янгидан ҳисобланади.

15. Мурожаат почта орқали конвертда келиб тушганда, конвертда мурожаат ва унинг иловалари борлиги текширилади.

Конвертда мурожаатнинг мавжуд эмаслиги ёки унинг яроқсизланганлиги, шунингдек мурожаатда кўрсатилган иловаларнинг йўқлиги аниқланганда, мурожаат муаллифи билан телефон орқали боғланиб мавжуд эмас хужжатлар сўраб олинади, бу хақида икки нусхада далолатнома тузилади, улардан бири касаба уюшмаси ташкилотида қолади, иккинчиси мурожаат қилувчига конвертда кўрсатилган манзил бўйича жўнатилади.

Келиб тушган мурожаатлар конвертлари мурожаат этувчининг манзилини, мурожаатнинг жўнатилган ва олинган вақтини аниқлаш учун сақлаб қолиниши мумкин.

16. Оғзаки мурожаатлар билан келган жисмоний ва юридик шахсларнинг вакиллари касаба уюшмаси ташкилотининг раҳбари, масъул ходими ёхуд мурожаатнинг предметига кўра ваколатли ходим томонидан қабул қилинади.

17. Жисмоний ва юридик шахсларнинг вакиллари оғзаки мурожаат этишганда, улар томонидан тақдим қилинган ёзма мурожаатлар ҳамда бошқа материаллар қабул қилиниши керак.

Ўрганишни талаб этадиган ҳолатлар ифодаланган оғзаки мурожаатлар, шунингдек "ишонч телефони" орқали келиб тушган мурожаатлар бўйича масъул ходим томонидан касаба уюшмаси органи раҳбарига мурожаат ҳақида маълумот (онлайн дастур орқали олинган шакл) киритилади ва раҳбарнинг кўрсатмаси олинади.

18. Рўйхатга олинган мурожаатлар келиб тушган пайтидан бошлаб бир иш кунидан кечикмай касаба уюшмаси ташкилоти раҳбарига, унинг ўринбосарига резолюция (топшириқнома) қўйиш учун киритилади.

19. Резолюция (топшириқнома) қўйилган пайтдан бошлаб бир иш куни мобайнида мурожаатлар билан ишловчи масъул ходим мурожаатни ижро этувчи сифатида белгиланган таркибий бўлинмага (ходимга) онлайн дастур орқали юборади.

20. Касаба уюшмаси ташкилотига келиб тушган мурожаатлар иш юритувга қабул қилиниши, бўйсуниш тартибида қуйи ташкилотга юборилиши ёки тегишлилиги бўйича бошқа ваколатли органга юборилиши мумкин.

21. Қўйилган масалаларни ҳал этиш касаба уюшмаларининг ваколати доирасига кирмайдиган мурожаатлар беш кун муддатдан кечиктирмай касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари ёки унинг ўринбосари томонидан имзоланган хат билан тегишли органларга юборилади, бу ҳақда мурожаат қилувчига хабар қилинади.

Мурожаатни кўриб чиқиши учун асоссиз равишда бошқа ташкилотга ўтказиш ёхуд қарорлари ёки ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят қилинаётган ташкилотга ёки мансабдор шахсга юбориш тақиқланади.

Агар мурожаатларда уларни тегишли органларга юбориш учун зарур бўлган маълумотлар мавжуд бўлмаса, у ҳолда улар беш кун муддатдан кечиктирмай асослантирилган тушунтириш билан мурожаат қилувчиларга қайтарилади.

22. Қуйи орган томонидан кўриб чиқилиши керак бўлган мурожаатлар унга келиб тушган кунидан бошлаб беш кун муддатдан кечиктирмай касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари ёки унинг ўринбосари томонидан имзоланган хат билан бирга юборилиши, бу ҳақда мурожаат қилувчига хабар берилиши керак.

23. Агар мурожаатда бир нечта таркибий бўлинмага тегишли масалалар мавжуд бўлса, уларнинг барчаси мурожаатни кўриб чиқиш бўйича ижро этувчилар этиб белгиланади. Ижро этувчилар орасида биринчи бўлиб кўрсатилган таркибий бўлинма бошқа таркибий бўлинмалар билан биргаликда мурожаат кўриб чиқилишини таъминлайди.

24. Мурожаатни тўлиқ, холис ва ўз вақтида кўриб чиқиш учун қўшимча маълумотлар ва материалларга зарурат юзага келган тақдирда мурожаат қилган жисмоний ёки юридик шахсдан, шунингдек ушбу касаба уюшмасининг ваколатлари доирасида — белгиланган тартибда бошқа тегишли органлардан қўшимча ахборот сўраб олиниши мумкин.

25. Агар мурожаатда жойнинг ўзида ўрганишни талаб этувчи ҳолат баён қилинган бўлса, шунингдек бошқа зарур ҳолларда мурожаатни кўриб чиқувчи касаба уюшмаси ташкилоти мурожаатни жойда кўриб чиқишни таъминлаши мумкин.

26. Мурожаатни мурожаат қилган ёки бошқа шахснинг иштирокисиз кўриб чиқишнинг имкони бўлмаганда, улар касаба уюшмаси ташкилотининг мансабдор шахси томонидан чақирилиши мумкин. Чақирилган мурожаат қилувчи келмаган тақдирда касаба уюшмаси ташкилотининг мансабдор шахси мурожаатни унинг иштирокисиз кўриб чиқиш мумкин эмаслиги тўғрисида жавоб юборади.

27. Мурожаатларни кўриб чиқиш натижалари бўйича мурожаатни ўрганган ходим томонидан жавоб хати таёрланиб, ўрнатилган тартибда муаллифга йўлланади.

28. Кўриб чиқиш натижасига касаба уюшмаси ташкилоти томонидан мурожаат важларини қаноатлантириш, тушунтириш бериш, рад этиш ёки кўрмай қолдириш мумкин, мазкур банднинг 3-хатбошида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Мурожаатни кўриб чиққан касаба уюшмаси ташкилоти мурожаат этувчига кўриб чиқиш натижалари ҳамда қабул қилинган қарор ҳақида мурожаат кўриб чиқилганидан сўнг дарҳол хабар қилиши шарт.

Жавоб хатида мурожаатда кўрсатилган ҳар бир масала бўйича важларни рад этувчи ёки тасдиқловчи аниқ асослар (заруратга қараб қонун ҳужжатлари нормаларига ҳаволалар) бўлиши керак.

Мурожаатларга жавоб хати, мурожаат этилган тилда баён қилинади ва касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари ёки унинг ўринбосари томонидан имзоланади.

Мурожаатни ўрганиш давомидаги оралиқ ёзишмалар (сўровнома, тақдимнома, даъво ёки буйруқ тартибида ариза, дастлабки жавоб хати ва ҳ.к.) ва берилган жавоб хати ушбу Низомнинг 12-бандига мувофиқ рақамланади.

29. Жисмоний ёки юридик шахслар жамоа бўлиб мурожаат қилган тақдирда, уларнинг мурожаатлари мазкур Низом талабларига мувофиқ кўриб чиқилади. Бунда жавоб мурожаат қилганларнинг рўйхатида биринчи кўрсатилган шахсга ёки уларнинг талабига кўра, бошқа шахсга юборилади.

30. Мурожаат, унда кўтарилган барча масалалар кўриб чиқилган ва мурожаат қилувчига тегишли жавоб юборилган тақдирда кўриб чиқилган ҳисобланади.

Мурожаат қилувчига жавоб юборилган кун мурожаатни кўриб чиқиш тугалланган кун ҳисобланади, бу ҳақда мурожаатлар билан ишловчи масъул ходим онлайн дастурга маълумот киритади.

Оралиқ жавоблар берилган ва тўлиқ кўриб чиқилмаган мурожаатлар ижродан ёки назоратдан олинмайди.

31. Агар мурожаатни кўриб чиқиш жараёнида мурожаатнинг дубликати келиб тушса, ушбу мурожаат аввал тушган мурожаат билан биргаликда кўриб чиқилади ҳамда натижаси бўйича ягона жавоб берилади.

Агар мурожаатнинг дубликати мурожаат кўриб чиқилган ва жавоб юборилгандан кейин келиб тушса, у ҳолда мурожаат қилувчи бу ҳақда ёзма равишда хабардор қилинади.

32. Назоратга олинган мурожаат ушбу мурожаатни назоратга олган ташкилот ёки мансабдор шахс томонидан назоратдан олинади.

33. Юқори касаба уюшмаси ташкилотининг назоратида турган мурожаатлар бўйича мурожаатни кўриб чиққан касаба уюшмаси ташкилоти мурожаат қилувчига юборилган жавоб хатининг нусхасини илова қилган ҳолда мурожаатни кўриб чиқиш натижалари тўғрисида юқори касаба уюшмаси ташкилотига ёзма шаклда хабар беради.

34. Жисмоний ва юридик шахслар ўз мурожаатларини улар кўриб чиқилгунга қадар ва кўриб чиқилаётган вақтда мурожаат юзасидан қарор қабул қилингунга қадар ёзма ёхуд электрон шаклда ариза бериш йўли билан қайтариб олиш ҳуқуқига эга. Бундай ариза тушган тақдирда мурожаатни кўриб чиқиш тўхтатилади ва уч кун мобайнида мурожаатнинг асл нусхаси касаба уюшмаси ташкилотининг хати билан мурожаат қилувчига қайтарилади.

Мурожаатни қайтариб олиш тўғрисидаги ариза касаба уюшмаси ташкилоти томонидан ваколат доирасида қонун бузилишларини аниқлаш ва бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар кўрилишини истисно этмайди.

35. Мурожаатни кўриб чиқиш жараёнида тўпланган ҳужжатлар тегишли "Ҳужжатлар жилди" (4-илова)да қуйидаги кетма-кетликда, рақамланган ҳолда жамланади:

Тўпланган ҳужжатлар рўйхати (номи ва бети);

Ариза (билдирги) ва илова ҳужжатлар;

Мурожаат юзасидан ёзишмалар ва тўпланган ҳужжатлар (хронологик кетма-кетликда);

Кўрилган чоралар (тақдимнома ва судга ариза);

Жавоб хати.

Кўриб чиқилган мурожаатлар ва улар билан боғлиқ материаллар касаба уюшмасининг мурожаатлар билан ишлаш учун маъсул бўлган ходими томонидан сақланади.

36. Мурожаатларнинг турларига киритилмаган хатлар (ташаккурномалар, табрикномалар, таклифномалар, фикр-мулоҳазаларни) рўйхатга олинмайди ва кўриб чиқилмайди. Мазкур хатлар "маълумот учун" деган гриф билан сақланиши мумкин.

III. Мурожаатларни кўриб чиқиш муддатлари

37. Ариза ёки шикоят масалани мазмуни бўйича ҳал этиши шарт бўлган касаба уюшмаси ташкилотига келиб тушган кундан эътиборан ўн беш кун мобайнида, қўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, қўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади.

Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиш учун текшириш ўтказиш, қўшимча материалларни сўраб олиш ёхуд бошқа чора-тадбирлар кўриш зарур бўлган ҳолларда, уларни кўриб чиқиш муддатлари тегишли касаба уюшмаси ташкилоти

раҳбари томонидан, истисно тариқасида, кўпи билан бир ойга узайтирилиши мумкин, бу ҳақда мурожаат этувчига хабар қилинади.

38. Таклиф касаба уюшмаси ташкилотига келиб тушган кундан эътиборан бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади, қўшимча ўрганишни талаб этадиган таклифлар бундан мустасно, бу ҳақда таклифни киритган жисмоний ёки юридик шахсга ўн кун муддатда ёзма шаклда хабар қилинади.

39. Айрим ҳолларда юқори турувчи касаба уюшмаси ташкилоти ёки касаба уюшмаси раҳбари ёки ўринбосари мурожаатларни кўриб чиқиш муддатларини қисқартиришлари мумкин.

40. Мурожаатлар билан ишлаш муддатлари улар касаба уюшмаси ташкилотига келиб тушган кундан бошлаб ҳисобланади. Агар тегишли муддатнинг охирги куни дам олиш ва байрам кунларига тўғри келса, навбатдаги иш куни муддат тугайдиган кун ҳисобланади.

41. Мурожаат қилувчининг мурожаатга жавобни тушунтириш ва уни тузатиш тўғрисидаги илтимоси у келиб тушган кундан эътиборан ўн кун ичида кўриб чиқилади.

IV. Мурожаатларни кўрмай қолдириш

42. Қуйидаги мурожаатлар кўриб чиқилмайди:

аноним мурожаатлар (пахта йиғим терими мавсумида келиб тушадиган аноним мурожаатлар бундан мустасно);

жисмоний ва юридик шахсларнинг вакиллари орқали берилган мурожаатлар, уларнинг ваколатини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлмаган тақдирда;

қонунда белгиланган бошқа талабларга мувофиқ бўлмаган мурожаатлар.

43. Мурожаатни аноним деб эътироф этиш мурожаатни ўрганган масъул ходим томонидан амалга оширилади.

Мурожаат аноним деб эътироф этилганда бу ҳақда хулоса тузилади. Хулосада мурожаатни аноним деб эътироф этиш учун асослар кўрсатилади. Мурожаатни аноним деб эътироф этиш тўғрисидаги хулоса касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари ёки унинг ўринбосари томонидан тасдиқланади.

Касаба уюшмаси ташкилотларининг «ишонч телефонлари»га тушган мурожаатлар ушбу Низомда назарда тутилган тартибда аноним деб эътироф этилиши мумкин.

Аноним деб эътироф этилган мурожаатлар хулоса тасдиқланган пайтдан бошлаб назоратдан ёки ижродан олинади.

44. Жисмоний ва юридик шахсларнинг вакиллари орқали берилган мурожаатлар келиб тушганда, масъул ходим уларнинг ваколатларини тасдиқлайдиган ҳужжатлар мавжудлигини текширади.

Агар жисмоний ва юридик шахс вакилининг ваколатларини тасдиқлайдиган ҳужжатлар мавжуд бўлмаса, бу ҳақда масъул ходим томонидан хулоса тузилади ва раҳбар ёки унинг ўринбосари томонидан тасдиқланади.

Жисмоний ва юридик шахс вакилининг ваколатларини тасдиқлайдиган ҳужжатлар мавжуд эмаслиги тўғрисидаги хулоса тасдиқланган пайтдан бошлаб

ушбу мурожаат кўриб чиқилмайди, бу ҳақда мурожаат қилувчи ёзма равишда хабардор қилинади.

V. Мурожаатларни кўриб чиқишни тугатиш

45. Мурожаатларни кўриб чиқиш қуйидаги ҳолларда тугатилади:

агар такрорий мурожаатларда янги важлар ёки янгидан очилган ҳолатлар келтирилмаган бўлса, илгариги мурожаат материалларида эса текширувларнинг тўла-тўкис материаллари мавжуд бўлса ва мурожаат қилувчига белгиланган тартибда жавоблар берилган бўлса;

агар мурожаат қилувчи ўз мурожаатини белгиланган тартибда чақириб олган бўлса ёки уни кўриб чиқишни тугатиш тўғрисида илтимос қилган бўлса;

яшаш жойи, турган жойи (почта манзили), электрон почта манзили ёки бошқа реквизитлари ўзгарганлиги тўғрисида ўз вақтида хабардор қилмаганлиги туфайли чақиришнинг имкони йўқлиги сабабли мурожаатни мурожаат қилувчининг иштирокисиз кўриб чиқиш имконияти бўлмаганда;

мурожаатни мурожаат қилувчининг иштирокисиз кўриб чиқиш имконияти мавжуд эмаслиги сабабли, чақирилган мурожаат қилувчи келмай қолган тақдирда;

агар мурожаат қилувчи жисмоний шахс вафот этганидан сўнг мурожаатни кўриб чиқиш ҳуқуқий ворисликка йўл қўймаса.

46. Мурожаатни кўриб чиқишни тугатиш тўғрисидаги қарорни ташкилотнинг раҳбари ёки уларнинг ваколат берилган шахси қабул қилади.

47. Такрорий мурожаатни кўриб чиқиш ушбу Низомда 41-бандига мувофиқ тугатилганда, мурожаат қилувчи такрорий мурожаатнинг асоссизлиги ва ушбу масала юзасидан у билан ёзишмалар тугатилиши тўғрисида ёзма равишда хабардор қилинади. Ёзишмалар олиб бориш тугатилган мурожаат қилувчидан такрорий мурожаат келиб тушган тақдирда, бундай мурожаатни кўриб чиқиш мурожаат қилувчини бу ҳақда хабардор қилмасдан тугатилади.

48. Мурожаатни кўриб чиқиш уни чақириб олиш тўғрисидаги ариза бўйича тугатилганда мурожаат мурожаат қилувчига хат билан бирга уч кун ичида қайтарилади.

49. Мурожаат қилувчи чақирилган жисмоний шахснинг ёки юридик шахс вакилининг келмай қолганлиги сабабли мурожаатни кўриб чиқишни тугатиш тўғрисида тегишли тартибда хабардор қилинади.

VI. Жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилишни ташкил этиш

50. Касаба уюшмаси ташкилотларида ва уларнинг таркибий бўлинмаларида белгиланган кунлар ва соатларда жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилиш ташкил этилади.

Жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилиш касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари ёхуд бошқа ваколатли шахс томонидан амалга оширилади.

51. Касаба уюшмаси ташкилотларида жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари ушбу касаба уюшмаси раҳбари ва унинг ўринбосари томонидан тасдиқланган жадвалга асосан қабул қилинади.

Касаба уюшмаси ташкилотларида, зарурият бўлганда, жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилиш учун алоҳида хона ажратилади.

52. Қабул қилиш жадваллари ва уни ўтказиш вақти, жойи ҳамда қабулга олдиндан ёзилиш тартиби тўғрисидаги ахборот, шунингдек қабул қилиш тартиби касаба уюшмаси ташкилотларининг расмий веб-сайтларида эълон қилиш, шунингдек уларнинг маъмурий биносида ҳамма кириши мумкин бўлган жойлардаги стендларга ёки бошқа техник воситаларга жойлаштириш орқали манфаатдор шахслар эътиборига етказилади.

Жисмоний шахс оғзаки мурожаат этаётганда ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни, юридик шахснинг вакили эса — ўз ваколатларини тасдиқлайдиган ҳужжатни, шунингдек ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатиши керак.

53. Мурожаатлар билан ишловчи масъул ходим қабулга келган жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилишни, шунингдек жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилиш билан боғлиқ ишларни ташкил этади.

54. Касаба уюшмаси ташкилотида мурожаатлар билан ишлаш учун масъул бўлинма ёки лавозим жорий этилган ҳолларда жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилиш мурожаатлар билан ишловчи масъул бўлинма ёки ходим иштирокида амалга оширилади.

55. Жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилувчи раҳбар ёки ваколатли шахснинг кўрсатмаси бўйича касаба уюшмаси ташкилотининг бошқа ходимлари ҳам қабул жараёнига жалб этилиши мумкин.

56. Агар жисмоний шахсларни ва юридик шахсларнинг вакилларини шахсан қабул қилиш пайтида мурожаатда баён қилинган масалаларни ҳал этиш касаба уюшмаси ташкилотининг ваколатига кирмаслиги аниқланган тақдирда, уларга мурожаатда баён қилинган масалаларни ҳал этиш учун қайси органга ёки ташкилотга мурожаат қилиш кераклиги тушунтирилади.

57. Касаба уюшмаси ташкилотининг раҳбари ёки бошқа ваколатли шахслари томонидан сайёр шахсий қабуллар ташкил этилиши мумкин.

Сайёр шахсий қабуллар касаба уюшмаси ташкилоти раҳбари томонидан тасдиқланадиган жадвалга мувофиқ ўтказилади. Зарур ҳолларда жадвалда назарда тутилмаган сайёр шахсий қабуллар ўтказилиши мумкин.

Сайёр шахсий қабулларни ўтказиш вақти, жойи ҳамда қабулга олдиндан ёзилиш тартиби тўғрисидаги ахборот ушбу Низомнинг 43-бандида белгиланган тартибда манфаатдор шахслар эътиборига етказилади, шунингдек маҳаллий оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади.

58. Сайёр шахсий қабуллар вақтида мурожаатлар билан ишловчи ходим ва бошқа масъул ходимлари иштирок этиши мумкин.

Жисмоний шахслар ва юридик шахслар вакилларининг сайёр шахсий қабуллар вақтида берилган оғзаки мурожаатлари ушбу Низомнинг 14-бандига мувофиқ расмийлаштирилади ва рўйхатга олинади ҳамда белгиланган тартибда кўриб чиқилади.

VII. Мурожаатларни кўриб чиқишда касаба уюшмалари ташкилотларининг мажбуриятлари

59. Мурожаатни кўриб чиқаётган касаба уюшмаси ташкилоти жисмоний ва юридик шахсларнинг талаби билан мурожаатни кўриб чиқилишининг бориши ҳақида ахборот олиш, шахсан важларини баён этиш ва тушунтиришлар бериш, мурожаатни текшириш материаллари ҳамда уни кўриб чиқиш натижалари билан танишиш, қўшимча материаллар тақдим этишлари учун имконияти яратиб берилиши шарт.

Жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакилларига мурожаатларни кўриб чиқишда қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқлардан ҳам фойдаланишлари учун шароит яратиб берилиши шарт.

60. Касаба уюшмаси ташкилотларининг мурожаатни кўриб чиқувчи мансабдор шахслари ёки бошқа ваколатли шахслари:

жисмоний ва юридик шахсга уларнинг ҳуқуқларига, эркинликларига ҳамда қонуний манфаатларига дахлдор ҳужжатлар, қарорлар ва бошқа материаллар билан, агар уларда давлат сирларини ёки қонун билан қўриқланадиган бошқа сирларни ташкил этувчи маълумотлар мавжуд бўлмаса ва давлат манфаатларига зарар етказмаса, танишиб чиқиш имкониятини таъминлаши;

мурожаатни кўриб чиқиш натижалари юзасидан қабул қилинган қарорнинг ижросини назорат қилиши, шунингдек агар жисмоний ёки юридик шахсга унинг ҳуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манфаатлари бузилиши натижасида моддий зарар ёки маънавий зиён етказилган бўлса, қонунда белгиланган тартибда моддий зарарнинг ўрнини қоплаш ёки маънавий зиённи компенсация қилиш бўйича чораларини кўриши;

мурожаат этувчига кўриб чиқиш натижалари ҳамда қабул қилинган қарор ҳақида мурожаат кўриб чиқилганидан сўнг мазкур Низомдла белгиланган тартибда ва шакда зудлик билан хабар қилиши шарт.

Мурожаат юзасидан қарор қабул қилган касаба уюшмаси ташкилотининг мансабдор ёки бошқа ваколатли шахси, агар жисмоний ёки юридик шахс қарорга рози бўлмаса, унинг юзасидан шикоят беришга ҳақли эканлигини тушунтириши шарт.

61. Жисмоний ёки юридик шахснинг илтимосига кўра мурожаатни кўриб чиққан ташкилот мурожаатга жавобни унинг мазмунини ўзгартирмасдан тушунтириши, шунингдек йўл қўйилган хатолар ва арифметик хатоларни ўз ташаббусига кўра ёки мурожаат қилувчининг илтимосига кўра, мурожаатга жавобнинг мазмунига дахл қилмаган ҳолда тузатиши шарт.

VIII. Мурожаатлар кўриб чиқилишини назорат қилиш. Мурожаатларни умумлаштириш ва таҳлил қилиш

62. Масъул ходим мурожаатлар кўриб чиқилишини доимий назорат қилади уларнинг ўз вақтида ва зарур тарзда кўриб чиқилишини таъминлаш чораларини кўради.

Масъул ходим мурожаатларни кўриб чиқиш муддатлари ва тартиби мурожаатни кўриб чиқаётган ходим томонидан бузилганлиги тўғрисида касаба уюшмаси ташкилоти раҳбарини дарҳол хабардор қилади.

Масъул ходим ҳар чоракда касаба уюшмаси ташкилоти раҳбарига мурожаатлар кўриб чиқилишининг ҳолати тўғрисидаги ахборотни, зарурият бўлганда, мавжуд камчиликларни бартараф этиш, қонун ҳужжатлари бузилишига йўл қўйган ходимларга нисбатан жавобгарлик чораларини кўриш юзасидан тегишли таклифлар билан биргаликда тақдим этади.

ЎзКУФ Ижроия қўмитасининг
2021 йил "19" март даги
2-37.с-сон қарорига 3-илова

Касаба уюшмаси органларида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги тақдимномасини кўриб чиқиш

ТАРТИБИ

I. Умумий қоидалар

1. Касаба уюшмаси органида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги тақдимномасини кўриб чиқиш тартиби (кейинги ўринларда – Тартиб деб юритилади) Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси, "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги Қонуни, Олий Суд Пленумининг 1998 йил 17 апрелдаги "Судлар томонидан меҳнат шартномаси (контракти)ни бекор қилишни тартибга солувчи қонунларнинг қўлланиши ҳақида"ги 12-сонли қарори ва бошқа норматив ҳужжатлар асосида ишлаб чиқилган.

2. Ушбу Тартиб Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимидаги касаба уюшмаси органи томонидан ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш, шунингдек, ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод этилмаган ҳолда касаба уюшмаси органи таркибига сайланган ходимга интизомий жазо бериш ёки у билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш ҳақидаги тақдимномани (кейинги ўринларда – Тақдимнома деб юритилади) кўриб чиқиш қоидаларини белгилайди.

3. Касаба уюшмаси органи тақдимномани кўриб чиқишда меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари, шунингдек, жамоа келишувлари, жамоа шартномалари ва бошқа локал норматив ҳужжатларга асосланади.

II. Тақдимномани кўриб чиқишга ваколатли орган

4. Ўзбекистон Республикасининг "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги Қонунининг 15-моддасига биноан Тақдимномани кўриб чиқиш қуйидаги касаба уюшмаси органлари ваколатига тааллуқлидир:

1) ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда касаба уюшмаси органи таркибига сайланган ходимга интизомий жазо қўллашга розилик беришни сўраб киритилган тақдимнома - шу касаба уюшмаси органи томонидан;

Масалан, цех қўмитасига аъзо бўлиб сайланган ходимга нисбатан киритилган тақдимнома шу цех қўмитаси томонидан, корхона, ташкилот, муассасанинг (кейинги ўринларда - Ташкилот деб юитилади) касаба уюшма қўмитасига аъзо бўлиб сайланган ходимга нисбатан киритилган тақдимнома шу касаба уюшма қўмитаси томонидан кўриб чиқилади.

2) ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда Ташкилот таркибий бўлинмасидаги касаба уюшмаси органи раҳбари (масалан, цех қўмитаси раҳбари) этиб сайланган ходимга интизомий жазо қўллашга розилик беришни сўраб киритилган тақдимнома - Ташкилот касаба уюшмаси қўмитаси томонидан;

3) касаба уюшмасига аъзолигидан қатъи назар ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик беришни сўраб киритилган тақдимнома - ходим ишлаётган Ташкилотнинг касаба уюшмаси қўмитаси томонидан, башарти, Ташкилотда касаба уюшмаси қўмитаси

тузилмай, касаба уюшмаси ташкилотчиси фаолият юритиши белгиланган бўлса, шу ташкилотчи томонидан;

4) ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда ташкилотдаги касаба уюшмаси органининг раҳбари этиб сайланганлар (масалан Ташкилот касаба уюшмаси қўмитаси раиси, агар кичик ташкилот бўлса ва унда касаба уюшмаси эмас, балки касаба уюшмаси ташкилотчиси (профорганизатор, профгруппорг, ва шу кабилар) билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимнома – тегишли касаба уюшмалари бирлашмаси (масалан, айни вақтда Кенгашнинг Низомига биноан Жиззах вилоят (ёки Қорақалпоғистон, бошқа вилоят, Тошкент шаҳар) касаба уюшма ташкилотлари Бирлашмаси ҳисобланувчи, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Жиззах вилоят (ёки Қорақалпоғистон, бошқа вилоят, Тошкент шаҳар) Кенгаши томонидан;

5) ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда юқори касаба уюшмаси органи (масалан, тармоқ ёки ҳудуд бўйича бирлашган қўмита, кенгаш, раёсат ва ҳоказо) таркибига сайланган ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимнома - Ташкилотдаги касаба уюшмаси қўмитаси ҳамда ходим аъзо бўлган (сайланган) касаба уюшмаси органи томонидан;

6) ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган касаба уюшмаси ташкилотчиси ёки касаба уюшмаси гуруҳи ташкилотчиси билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақцимнома - тегишли касаба уюшмалари бирлашмаси органи томонидан.

5. Таққимномага касаба уюшмаси органи раҳбари томонидан коллегиал органнинг қарорисиз бирор бир тарзда муносабат билдириш мумкин эмас.

III. Тақдимномани кўриб чиқиш тартиби

6. Тақдимномани кўриб чиқувчи касаба уюшмаси органи мажлисини чақириш, унинг тўла ҳуқуқли бўлиши ва қарор қабул қилиш тартиби тегишли касаба уюшмаси ташкилотининг Устави, Низоми ёки бошқа локал ҳужжат билан белгиланади.

7. Тақдимномани кўриб чиқаётган орган мазкур тартиб қоидаларининг тўлиқ ижросини таъминлайди, шунингдек, иш берувчи томонидан интизомий жазо қўллаш ёки меҳнат шартномасини бекор қилишнинг қонунда белгиланган талабларига риоя этилганлиги ҳолатига баҳо беради.

8. Меҳнат кодексининг 5- ва 101-моддалари, шунингдек, “Касаба уюшмалари тўғрисида’ги Қонуннинг 15-моддасига мувофиқ Тартибнинг 4-банди 1, 2, 4, 5, 6-кичик бандлари талаблари жамоа келишуви ёки жамоа шартномасида шартлашилганлигидан қатъи назар қўлланилади.

Жамоа келишуви ёки жамоа шартномасида белгиланган тақдирда касаба уюшмаси аъзолари томонидан сайланган (меҳнат муҳофазаси бўйича вакил, меҳнат низолари комиссияси аъзоси ва бошқа) вакиллар касаба уюшмаси сайланма органи аъзосига тенглаштирилади.

9. Ваколатли касаба уюшмаси органи тақдимномани қонунда белгиланган 10 кунлик муддат ичида кўриб чиқади.

10. Тақдимнома касаба уюшмаси органининг мажлисида кўриб чиқилади. Тақдимнома юзасидан сўров йўли билан ёки бошқа тарзда сиртдан қарор қабул қилишга йўл қўйилмайди.

11. Масаласи кўрилаётган ходим тегишли касаба уюшмаси органи мажлисида иштирок этиш ҳуқуқига эга. Касаба уюшмаси органи ходимнинг мажлисда иштирок этиши учун мажлис ўтказиладиган сана ва жой ҳақида олдиндан ёзма шаклда ёки почта орқали хабардор қилиши шарт.

Ходим мажлисга узрли сабабларга кўра келмаганда , уни кўриб чиқиш кейинга қолдирилади ва иш берувчига бу ҳақда маълум қилинади.

Мажлисни кейинга қолдириш қонунда кўрсатилган 10 кунлик муддат доирасида белгиланади. Мазкур муддат давомида ходимнинг иштирокини таъминлашнинг имкони бўлмаган тақдирда, мажлис унинг иштирокисиз ўтказилади.

Ходимнинг мажлисда узрли сабабларсиз иштирок этмаганлиги ёки иштирок этишдан бош тортганлиги ёҳуд қонунда белгиланган 10 кунлик муддатга амал қилишни таъминлаш мақсади тақдимномани унинг иштирокисиз кўриб чиқишга асос бўлади.

12. Тақдимномани кўриб чиқишда касаба уюшмаси органи томонидан иш берувчи ёки унинг вакили таклиф этилиши мумкин.

13. Ходим ўз манфаатларини ҳимоя қилиш учун мажлисга ўз вакилини ёки адвокат таклиф қилиш ҳуқуқига эга.

14. Касаба уюшмаси органи мажлисга гувохлар, мутахассисларни таклиф қилишга, иш берувчидан муҳокама учун зарур маълумот ва ҳужжатлар олишга ҳақлидир.

15. Касаба уюшмаси органининг мажлисида баённома юритилади ва тақдимномани кўриб чиқиш натижаси юзасидан қарор қабул қилинади.

Баённома ва қарор касаба уюшмаси органи мажлиси раиси томонидан имзоланади.

16. Баённомада қуйидагилар акс эттирилади:

мажлис ўтказилаётган жой ва сана, баённоманинг тартиб рақами;

ташкилот, касаба уюшмаси органи номи ва мажлисда иштирок этган касаба уюшмаси органи таркиби;

тақдимнома қабул қилинган сана ва унинг мазмуни;

мажлисда иштирок этаётган бошқа шахслар, шу жумладан тарафларнинг вакиллари, гувоҳлар ва мутахассисларнинг лавозимлари, фамиляси, исм, шарифи ва уларнинг масала юзасидан билдирган фикирлари;

тақдимномани кўриб чиқиш жараёнида аниқланган ҳолатлар;

мажлисга ходимнинг таклиф этилганлиги (ходим мажлисда иштирок тмаган ҳолларда);

касаба уюшмаси органи қарорининг мазмуни ва унинг ҳуқуқий асоси (қонун ҳужжатлари, жамоа келишуви, жамоа шартномаси, меҳнат шартномаси ва бошқа локал ҳужжатларга ҳавола қилинган ҳолда);

касаба уюшмаси органининг қарори ўқиб эшитгирилганлиги, унинг устидан шикоят қилиш ҳуқуқи тушунтирилганлиги;

қарор учун овоз бериш натижалари (ёқлаб ва қарши овоз берганлар, бетарафлар сони).

17. Касаба уюшмаси органининг тақдимномани кўриб чиқиш натижалари юзасидан қарори бевосита мажлис баённомасида акс этгирилиши ёки алоҳида қарор кўринишида баённомага илова қилиниши мумкин.

Қарорда (мажлис баённомаси акс эттирилган қарор бундан мустасно) қуйидагилар кўрсатилади:

қарорни чиқарган касаба уюшмаси органининг номи;

қарорнинг санаси ва тартиб рақами;

тақдимноманинг мазмуни;

тақдимномани кўриб чиқиш юзасидан қабул қилинган қарор мазмуни.

Қарор мажлис раиси томонидан имзоланади.

18. Касаба уюшмаси органи қарорида асослантирилган тарзда тақдимномага розилик бериш ёки розилик беришни рад этиш ҳақидаги тўхтам кўрсатилади.

Қарор далиллар билан исботланган ҳамда меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларга, меҳнат шартномасига асосланган бўлиши керак.

Башарти, касаба уюшмаси органи иш берувчининг ҳаракатларида қонун бузилиши ҳолатларини аниқлаб ёки бошқа объектив сабабга кўра тақдимномага розилик беришни рад этиш ҳақида тўхтамга келса, қарорда иш берувчинцнг рад этилган талаблари, шунингдек, ходимнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш мақсадида иш берувчи томонидан кўриб чиқилиши мажбурий бўлган талаблар аниқ ва равшан акс эттирилади.

19. Тақдимномани кўриб чиқиш натижаси юзасидан иш берувчи ва масаласи кўрилган ходимга белгиланган тартибда жавоб хати йўлланиб, касаба уюшмаси органининг қароридан нусха (кўчирма) илова қилинади. Ушбу қоида, қарор тарафларга шахсан имзо чектириб топширилмаган ҳолларда қўлланилади

20. Башарти, иш берувчи томонидан айнан бир масала юзасидан такроран (такрор-такрор) тақдимнома киритилса, бу тақдимномани (тақдимномаларни) қабул қилишни рад этиш, муқаддам берилган жавобдан нусҳа юбориш ёки бошқа шаклда кўрмай қолдиришга йўл қўйилмайди. Бундай тақдимнома (тақдимномалар) умумий тартиб кўриб чиқилиши шарт.

21. Касаба уюшмаси органи ўз мажлисида масалани фақат тақдимноманинг мазмуни доирасида муҳокама қилади, яъни тақдимномага розилик бериш ёки бермаслик тўғрисида қарор қабул қилади.

IV. Якуний қоидалар

22. Касаба уюшмаси органининг қароридан норози бўлган манфаатдор ходим ёки иш берувчи бир ой муддатда юқори касаба уюшмаси органига шикоят қилиш ҳуқуқига эга.

23. Башарти тақдимномада кўрсатилган масала юзасидан розилик беришга рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган бўлса ва иш берувчи юқори касаба уюшмаси органига шикоят қилса, шикоятни кўриб чиқувчи касаба уюшмаси органи, асослантирган ҳолда, тақдимномани кўриб чиқишда йўл қўйилган хато-камчиликларни, тегишли норматив ҳужжатни нормаларини кўрсатиб, қарорни бекор қилиши ва қарор қабул қилган органидан масалани қайта кўриб чиқишни талаб қилишга ҳақлидир. Бунда иш берувчидан янгитдан тақдимнома киритиш талаб қилинмайди. Битта тақдимнома бўйича икки марта бир ҳил қарор қабул қилинган тақдирда, қарор қатъий ҳисобланади.

24. Касаба уюшмаси ташкилотининг Уставида ушбу тартиб қоидаларига нисбатан ўзгача қоидалар белгиланган бўлса, Устав қоидалари қўлланилади.

25. Касаба уюшмаси органининг тақдимномани кўриб чиқишга доир ҳужжатлари қатъий ҳисобга қўйилади ва бир йил муддат давомида сақланади.